

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3295/2023
17.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јасмина Михајловић, адвокат из ..., против туженог Ковачки центар д.о.о, са седиштем у Ваљеву, чији је пуномоћник Душан Деспотовић, адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 793/23 од 17.03.2023. године, у седници одржаној 17.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 793/23 од 17.03.2023. године у ставовима првом и трећем изреке и пресуда Основног суда у Ваљеву П1 240/22 од 13.09.2022. године у ставовима првом, другом, делу става трећег изреке који се односи на враћање тужиоца на рад и ставу четвртог изреке, тако што се ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев да се поништи решење туженог број .../...-... од 26.02.2021. године, као незаконито, да се утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог почев од 01.03.2021. године, да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и да му накнади трошкове спора у износу од 122.500,00 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове спора у износу од 120.000,00 динара у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 240/22 од 13.09.2022. године, ставом првим изреке, поништено је решење туженог број .../...-... од 26.02.2021. године као незаконито, ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог почев од 01.03.2021. године што је тужени дужан признати, ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоца врати на рад на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима и ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 122.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 793/23 од 17.03.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и другом изреке, делу става трећег којим је обавезан тужени да тужиоца врати на рад и ставу четвртог изреке. Ставом другим

изреке укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става трећег изреке и одбачена тужба по тужбеном захтеву да се обавезе тужени да тужиоца распореди на друго радно место које одговара његовој стручној спреми, радној способности и искуству. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, предлагајући да суд о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној у смислу члана 404. Закона о парничном поступку. Тужени је поднео и допуну ревизије, међутим, како је она поднета неблаговремено, Врховни суд је није разматрао.

У овом случају парница из радног односа се води поводом престанка и заснивања радног односа, у којој врсти спорова је сходно одредби члана 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/2011 .. 18/20 и 10/23 - други закон - ЗПП) ревизија увек дозвољена, због чега није било потребе да се испитује дозвољеност ревизије као посебне у смислу одредбе члана 404. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на неку другу битну повреду одредаба парничног поступка због које се ревизија може изјавити сходно одредби члана 407. став 1. тачка 2. и 3. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни донос код туженог на одређено време 25.03.2017. године на радном месту - ... - до 28.02.2021. године. Тужилац је обављао ове послове, који су систематизовани код туженог, по више сукцесивно закључених уговора о раду. По истеку последњег уговора о раду, тужени је решењем од 26.02.2021. године тужиоцу отказао уговор о раду због истека времена на који је закључен. Тужилац је, радећи код туженог, све време од почетка заснивања радног односа до краја радног односа обављао исте систематизоване послове у истом погону и на истој машини и није било прекида у његовом раду. Тужени је у регистар Агенције за привредне регистре је уписан као друштво са ограниченом одговорношћу.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да је код туженог потреба за радом тужиоца била стална, с обзиром да је све време обављао исте систематизоване послове, да је по више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време исте послове обављао без прекида у периоду од 25.03.2017. године до 28.02.2021. године иако тако заснован радни однос према одредби члана 37. став 1. Закона о раду са прекидима не може трајати дуже од 24 месеца, због чега је по становишту нижестепених судова по протеклу пет радних дана након истека рока од 24 месеца, првог наредног дана радни однос заснован на одређено време постао радни однос на неодређено време. Нижестепени судови су оценили да тужени није доказао да је корисник јавних средстава јер је у регистар код Агенције за привредне регистре уписан као друштво са ограниченом одговорношћу, из чега произлази да је самостално привредно друштво које се финансира из сопствених средстава. На основу изложеног,

поништено је решење туженог о отказу датом тужиоцу као незаконито, утврђено да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време и обавезан тужени да тужиоца врати на рад.

Основано се ревизијом оспорава правилност примене материјалног права и изложено правно становиште нижестепених судова.

Према одредбама Закона о раду, радни однос се заснива уговором о раду, који закључују запослени и послодавац пре ступања запосленог на рад, у писаном облику. Такође, прописано је шта уговор о раду садржи, у смислу члана 33. Закона о раду. Уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање редног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Послодавац може да закључи један или више уговора о раду на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца, с тим што се под прекидом не сматра прекид рада краћи од 30 дана, а изузетно уговор о раду на одређено време може се закључити за рад на пројекту чије је време унапред одређено, најдуже до завршетка пројекта. Радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је засновао радни однос (члан 37. Закона о раду).

У конкретном случају тужилац је био у радном односу на одређено време, без прекида, у периоду од 25.03.2017. године до 28.02.2021. године, по уговорима о раду на одређено време који нису били закључени у складу са одредбама Закона о раду, јер нису садржали основ за закључење таквих уговора.

Међутим, тужени је корисник јавних средстава, што је истицао и у току поступка, а што произлази из јавно доступне евиденције корисника јавних средстава која се води у Министарству финансија –Управи за трезор. Наиме, тужени спада у остале кориснике јавних средстава, а налази се под контролом рада Министарства одбране која је, иначе директни буџетски корисник. С обзиром да је тужени корисник јавних средстава у односу на њега се примењује и Закон о буџетском систему који је *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду.

Законом о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, као и Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 108/13 који је ступио на снагу 07.12.2013. године) и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године. Изузетно од става 34. овог члана радни однос са овим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства. Чланом 105. истог закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом примњују се одредбе овог закона.

Како је тужилац код туженог радио по основу уговора закључених у периоду од 25.03.2017. године до 28.02.2021. године, када је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему, који је био у примени од 07.12.2013. године, било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних

односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе, тужбени захтев није основан. Зато је Врховни суд, применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио обе нижестепене пресуде и одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је имао у виду одредбе Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 149/2020 од 11.12.2020. године), који је почео са применом од 01.01.2021. године и требало је да траје до 31.12.2023. године, али је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском сиситему („Службени гласник РС“ бр. 92/23 од 27.10.2023. године) продужена примена овог члана до 31.12.2026. године. Чланом 3. овог Закона додат је после члана 27ј члан 27к чија је примена почела од 01.01.2021. године, а којим је прописано да је у периоду од 01.01.2021. године до 31.12.2026. године корисницима јавних средстава дозвољено да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу по претходној календарској години, (умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години), док о пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства.

Тужилац у току поступка није истицао чињеницу да су у периоду од 01.01.2021. године до 28.02.2021. године, када му је престао радни однос, били испуњени услови да га тужени прими у радни однос на неодређено време, без посебних дозвола и сагласности, у смислу члана 27к Закона о буџетском систему, па чињеница да је радни однос тужиоцу престао након што је у одређеном степену ублажена забрана запошљавања у односу на раније важећи члан 27е Закона о буџетском систему, није од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари.

С обзиром да је тужени успео у спору, тужилац је сходно одредбама члана 153. став 1. и 154. ЗПП, дужан да туженом накнади тражене трошкове спора и то: на име награде пуномоћнику за заступање на три одржана рочишта од по 18.000,00 динара, на име састава две жалбе од по 33.000,00 динара и на име састава ревизије од 33.000,00 динара, све по Адвокатској тарифи. Туженом није досуђена тражена накнада трошкова судских такси на одговор на тужбу, на жалбе и одлуке по жалбама, као и на ревизију и одлуку по ревизији јер се према Закону о судским таксама („Сл. гласник РС“, бр.28/94...95/2018), Тарифни број 1, тачка 10. напомена, у споровима из радног односа плаћа такса само ако се захтев односи на новчано потраживање, што овде није случај.

Из наведених разлога, применом одредаба члана 416. став 1. и члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић